

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1206

Vragen van de leden **Dik-Faber** (ChristenUnie) en **Bouwmeester** (PvdA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *een uitspraak van de Hoge Raad over medezeggenschap in zorginstellingen* (ingezonden 24 januari 2017).

Antwoord van Minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 15 februari 2017)

Vraag 1

Bent u bekend met de uitspraak van de Hoge Raad d.d. 16 december 2016 over medezeggenschap in zorginstellingen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat medezeggenschap voor cliënten en hun verzorgenden zo lokaal mogelijk dient te worden vormgegeven? Zo ja, hoe staat u tegenover deze uitspraak en de verwijzing naar verantwoordelijkheid van de wetgever? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ja. Bij de totstandkoming van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (hierna Wmcz) is het dan ook de bedoeling van de wetgever geweest de medezeggenschap dichtbij de plaats waar de zorg wordt verleend te laten plaatsvinden.

De Hoge Raad stelt in zijn arrest dat er vanwege een aantal wetswijzigingen en maatschappelijke ontwikkelingen wat betreft het organisatorisch niveau van medezeggenschap spanning is ontstaan tussen de huidige wettekst van de Wmcz en de bedoelingen die de wetgever ten tijde van de totstandkoming van de Wmcz blijkens de memorie van toelichting voor ogen heeft gehad. Hij meent dat verduidelijking over het niveau waarop de medezeggenschap plaats dient te vinden, gewenst is en dat het aan de wetgever is deze verduidelijking te bieden.

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2016:2890&showbutton=true&keyword=Biezenrijt>

Ik zal de gewenste verduidelijking aanbrengen in het wetsvoorstel voor een nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen. Zo heb ik het voornemen om specifiek voor instellingen waar mensen langdurig verblijven en instellingen die thuis zorg verlenen aanbieders te verplichten een cliëntenraad per locatie, zorgsoort of doelgroep in te stellen indien cliënten of hun vertegenwoordigers beargumenteerd hierom verzoeken.

Vraag 3

Kunt u aangeven welke gevolgen deze uitspraak volgens u heeft voor de medezeggenschap in zorginstellingen?

Antwoord 3

Op grond van het arrest van de Hoge Raad zouden zorgaanbieders kunnen volstaan met één cliëntenraad per zorgaanbieder, maar het is niet te verwachten dat zorgaanbieders nu opeens zullen besluiten tot het opheffen van cliëntenraden. Veelal werkt de medezeggenschap naar tevredenheid, zowel voor de zorgaanbieder als de cliëntenraad, en heeft de zorgaanbieder geen reden om opheffing te wensen. Bovendien dient bij de opheffing van een cliëntenraad de medezeggenschapsregeling ingetrokken te worden. Daarvoor is, als de cliëntenraad er niet mee instemt, toestemming van een commissie van vertrouwenslieden nodig. Toetsingscriterium is dan of een zorgaanbieder in redelijkheid tot opheffing kan komen (art. 4, tweede lid, Wmcz). Het lijkt mij niet aannemelijk dat de commissie zal vinden dat daar sprake van is, indien de enige aanleiding voor het opheffingsvoornemen is dat het arrest van de Hoge Raad dat mogelijk maakt. Dit mede in het licht van het komende wetsvoorstel, dat, zoals in het antwoord op vraag 1 wordt beschreven, streeft naar cliëntenraden dichtbij de cliënt.

Vraag 4

Klopt het dat in het wetsvoorstel voor de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) het instellingsbegrip wordt losgekoppeld van een toelating in het kader van de Wet toelating zorginstellingen (WTZi)? Zo ja, hoe wordt het instellingsbegrip in het wetsvoorstel omschreven?

Antwoord 4

Ja. Mijn voornemen is voor het begrip «instelling» aansluiting te zoeken bij de definitie uit de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz).

Vraag 5

Kunt u toezeggen dat cliënten en patiëntenraden in de nieuwe wet niet alleen per instelling (zo lokaal mogelijk) zeggenschap krijgen, maar dat dit ook wordt gefaciliteerd door een apart budget en ondersteuning per raad en locatie vast te stellen?

Antwoord 5

Om zich onafhankelijk van het bestuur op te kunnen stellen, is het belangrijk dat de cliëntenraad de beschikking heeft over voldoende faciliteiten en voldoende middelen. Ik ben voornemens om in het wetsvoorstel te regelen dat de instelling de cliëntenraad het gebruik dient toe te staan van de voorzieningen die de cliëntenraad redelijkerwijs nodig heeft voor de vervulling van zijn taak en de kosten dient te financieren die de cliëntenraad redelijkerwijs nodig heeft voor de vervulling van zijn taak.

Vraag 6

Bent u voornemens om op korte termijn maatregelen te treffen, zodat lokale cliëntenraden na deze uitspraak niet zomaar opgeheven worden? Zo ja, kunt u aangeven welke maatregelen dat zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee. Er zijn voldoende mogelijkheden voor cliëntenraden om zich te weren tegen mogelijke wijzigingen in de medezeggenschapsstructuur.

Vraag 7

Hoe wilt u voorkomen dat de vertraging in de wetgeving over medezeggenschap ertoe leidt dat cliënten en patiënten het sluitstuk worden van beleid, nu de governance en positie van bestuurders al wel is geregeld, maar de medezeggenschap nog niet?

Antwoord 7

Belangrijk doel van het wetsvoorstel is de versterking van de positie van cliënten en van hun medezeggenschap. Veel cliëntenraden en hun koepels hebben uitvoerig gereageerd tijdens de internetconsultatie van het wetsvoorstel. Deze reacties zijn zeer vruchtbaar gebleken voor verdere en nog meer gerichte versterking van de positie van cliënten en cliëntenraden. Zij leiden tot fundamentele aanpassingen van het wetsvoorstel en kosten daarom iets meer tijd dan aanvankelijk voorzien. Ik vind het belangrijk – juist ter versterking van de positie van cliënten – om deze aanpassingen toch door te voeren.

Vraag 8

Kunt u aangeven op welke termijn u de nieuwe Wmcz naar de Kamer stuurt?

Antwoord 8

Het wetsvoorstel wordt naar verwachting in maart in de ministerraad besproken, waarna het zal worden aangeboden aan de Raad van State. Ik verwacht dit wetsvoorstel na ommekomst van de Raad van State bij uw Kamer in te dienen.